

KOM/LEDN
Charlotta Ljungberg

Möte i användarrådet för Kommunikation 16 mars 2018

Närvarande:

Sofia Svanteson, Ocean Observations, ordförande
Susanne Holland, Socialstyrelsen
Lotta Sima, Sveriges television (SVT)
Lena Orpana, TCO
Albert Askeljung
Gabriel Thulin, Halvarsson & Halvarsson
Sara Brinkberg, KOM/DESIGN
Charlotta Ljungberg, KOM/LED, sekreterare

Frånvarande:

Marie Edholm, Dagens arbete
Magnus Forslund, Sveriges Kommuner och Landsting
Gunnar Fors, Sveriges riksdag
Jesper Åström, For Sure Agency
Sofia Öberg, Business Sweden
Love Börjesson, Hyresgästföreningen
Johan Samuelsson, Konjunkturinstitutet

1 Inledning.

Ordförande Sofia Svanteson hälsar alla välkomna och dagordningen presenterades. Punkt tre och fyra ändrar plats i dagordningen.

Presentationsrunda av medlemmarna.

2 På gång på SCB

Sara Brinkberg berättar om det generella läget på SCB.

Generellt på SCB

Joakim Stymne ny generaldirektör på SCB sedan i december. Helen Stoye var biträdande generaldirektör och sedan tillförordnad generaldirektör, har nu blivit utsedd till biträdande generaldirektör. Joakim har formulerat att vi fortsätter på inslagen väg. Joakim kommer tidigare från SPV.

Efter omlokaliseringsbeslut som SCB fick i april 2017 har nu delar av SCB:s verksamhet flyttat till Örebro. På kommunikationsavdelningen har det inneburit att vi bland annat fått en ny enhet i Örebro samt en sammanslagning av två enheter i Stockholm. Den nya enheten i Örebro kommer att jobba med Statistiks-service och Uppgiftslämnarservice samt kommunikation och stöd mot myndighetsledningen. Även hela IT-avdelningen har flyttat till Örebro, vilket under året har påverkat oss på KOM som saknat stöd för utveckling.

Webbprojektet

En av de stora saker som är på gång på KOM och SCB är vårt webbprojekt. Efter ett turbulent år har vi nu kunnat påbörja med ny budget m.m. och har bra förutsättningar för 2018. Regeringens expertgrupp för digitala investeringsfrågor har valt ut att jobba och stötta SCB:s webbprojekt. Expertgruppen har kommit fram till ett antal punkter som vi kan förtydliga och förbättra inom webbprojektet, en av dem är att ha en vision för webbplatsen.

3 Vision för nya webben 2025 - Vad vill statistikanvändarna ha i framtiden?

Syftet med dagens diskussion är att presentera visionsarbetet och vad som har gjorts hittills samt tillsammans spana på framtiden.

Fram till idag har vi på kommunikationsavdelningen haft två workshops om vision för nya webben.

I den första workshopen arbetade vi i grupp och identifierade behov och tog fram en konkret idé. Idén presenterades sedan för en extern panel som fick ställa frågor och ge inspel till förbättringar. Förslagen förfinades och grupperna satte ihop konceptpresentationerna. Nedan koncept framtoqs:

1. SCBX
en fysisk och digital hubb för all statlig statistik. Ett nära samarbete med digitaliseringsmyndigheten. Vi hoppas att SCB är navet för all statlig statistik. Det är också en fysisk plats för att prata om var och hur man kan hitta statistik, hur man ska använda. Kan också vara en plats för myndigheter att samverka på kring statistik.

2. KnAppen

All statistik finns närvarande via förstärkt verklighet och smarta hjälpmedel. Något man kan bära med sig, kanske på sig. En knapp som samlar in data med t.ex när en handlar, och som ger information om bananen jag ska handla är 20% billigare i butiken bredvid. I en tid med fake news kan den kontrollera om jag säger något som inte är statistiskt säkerställt.

1. Crowdsourcing

Kraften i att arbeta tillsammans, användare, kommuner, myndigheter. Canada har ett spännande arbete kring crowdsourcing just nu. Canada ska legalisera cannabis och samlar därför in data från användare om pris på cannabis. Vad är kvalitén av den crowdsourcad statistik?

Gemensamt har dessa tre spaningar:

- Statistikanvändarna bryr sig inte om vilken myndighet som tillhandahåller vilken statistik. De vill enkelt hitta till all statistik och kunna göra jämförelser mellan områden.
- Ökat behov av samarbete mellan olika samhällsaktörer för att möta olika typer av utmaningar; både tillgänglighet och insamling.
- Fokus på öppen data och tredjepartslösningar samtidigt som vi inte får tappa vårt uppdrag att göra statistiken mer tillgänglig.

I den andra workshopen tittade vi på vilken omvärld vi verkar i, vilka användarna är, vilket uppdrag SCB har samt vilken lösning vi kunde se. Under workshopen tog vi fram en vision som bygger på ett antal avväganden. Ett av avvägandena var vilken nivå vi vill presentera data, behövs endast data eller behöver SCB sprida visdom kring sin statistik eller någonstans däremellan. Ett annat avvägande var om SCB ska vara ledande inom att presentera statistik visuellt eller endast presentera tabeller eller något där emellan. Vi kom fram till följande vision.

Vision:

Den officiella statistiken är *den självklara källan för kvalitetssäkrad och opartisk statistik, kunskap och insikt*. Data från oss är *öppet tillgänglig* och används av en uppsjö av andra tjänster men hos oss finns den *kompletta statistiken*. Men hjälp av *verktyg* uppmuntras användarna att *utforska och visualisera relevant och tillgänglig data* och på så sätt fördjupa förståelsen och *öka kunskapen* om statistiska samband

Där "vi" är de statistikansvariga myndigheterna.

På vilken nivå behöver ni SCB:s data?

Data – Information – Kunskap – Insikt – Visdom

Grupp 1

Journalister vill ha data för att laborera själv. Om man inte kan så mycket vare sig om de data man laborerar med eller statistik. T.ex om man inte har så mycket kunskap om statistik eller om ämnet, vad man kan då dra för slutsatser. Välfärd är ett bra exempel på att leverera data med kunskap. Insikt inte i ämnet utan i statistikfrågor. De flesta kan vad skillnaden är på medianen och medelvärde, men när en visar att medelvärdet ökar och medianen står still kan få förklara vad det kan bero på. SCB kan förklara varför man ska använda olika mått. När det kommer till kunskap, förklara men det här måttet kan du svara på den här typen av frågor, men vill du ha svar på den här frågan då är det bättre att du tittar på det här måttet. Viktigt att fortfarande vara objektiva.

Grupp 2

Vi har beställt en del enkätundersökningar från SCB. Vi sitter på ämneskunskapen och SCB ansvarar för konstruktionen av enkäten. När vi kommer med en beställning med mer analys får vi bara data tillbaka. I andra sammanhang har SCB gjort studier åt oss, skrivit studien åt oss. Behöver bli tydligare om vad SCB levererar. SCB spelar en viktig del av hela skalan. Viktigare och viktigare för SCB med både kunskap och insikt. SCB är experterna. Att entusiasmera unga i statistik är svårt. SCB borde satsa mer på att bidra med kunskap.

Grupp 3

Vi hamnade mellan kunskap och insikt. Data är de enskilda cellerna, och informationen är statistiken och kunskapen är mer rapporten. Mellan kunskap och insikt har ibland SCB varit mer passiva. Det är den som tar fram statistiken som vet mest om begränsningar i statistiken. T.ex. statistiken om fattiga där har SCB varit halvambitiösa i presentationen. Här har SCB försökt att förklara skillnaden. SCB borde vara mer aktiva i att presentera internationella jämförelser och förklara orsaker till skillnader.

Definitionen av begreppet insikt, du kan inte göra insikt utan värderingar. Det är viktigt att SCB gör en viss typ av analys. T.ex. om siffror gått upp eller ner.

Drivande i visualisering vs endast erbjuda tabeller?

SCB landade i att vi behöver vara bra på att visualisera statistik men inte den som driver utveckling av visualisering.

Diskussion och gruppövning:

1. Är det något vi har missat?
Användarrådet tycker SCB är på rätt väg.
2. Gruppövning: Vad ser ni att statistikanvändare vill ha 2025?
Utgå från en behovsprofil och berätta hur en lyckosam användarresa ut för denne 2025?

Statistikhöken

"Jobbar under stor tidspress och behöver tydlighet för snabb hantering. Kunnig och specifikt intresserad. Är t.ex. en analytiker på bank"

En utredare, statistiker som jobbar på RUT. Labbar inte med data så mycket själv utan behöver statistik färdigpaketerad. Kan inte använda det direkt utan måste paketera om för riksdagsledamöterna. SCB kan erbjuda färdiga paket för olika yrkesprofiler. , t.ex. alla analytiker på bank hittar statistik på ett ställe. Möjlighet att ställa frågor till experter på SCB för att stämna av hur man ska tolka det.

SCB behöver ha mycket dialog med användarna, SCB kan lära sig av sina användare. Exempel på en övning som de hade på statistikenheten på socialstyrelsen där alla jobbar ganska ensamt med sin statistik. Övningen gick ut på att alla fick intervjua tre personer var för att prata med användarna. SCB kan ta till vara på vad det är för typ av frågor varje yrkesprofil behöver och sedan paketera statistik för en viss användargrupp. Färdiga profiler för vissa användare

Uppgiftslösaren

"Ska lösa en uppgift, mer eller mindre komplex och svårdefinierad, ibland bred, ibland smal. Är ovan och besöker oss sällan. Kan behöva göra uttag från databasen, eller använda ett index. Kan behöva köpa statistik"

Max, analytiker på bank. Van att hantera siffror inom det egna området. Prenumerera på siffror från SCB men inte van vid att vara

inne på SCB. Smartare sökfunktion. Ovan SCB-användare kan man inte behöva klicka på SSD för att gissa under vilket område det är. Max behöver ett index, han måste göra om data till ett index. Det finns tilläggstjänster för omräkning till index och för att kunna göra en graf m.m. Max behöver ett bollplank och vill prata med någon från SCB. Max kan också behöva köpa statistik och då behöver han en tydlig kontakt som kan se skillnaden mellan vad Max säger att han vill ha och vad han behöver. Ha färdiga jämförelseserier i nära anknytning till statistiken T.ex. per capita eller deflatera med KPI, valutakursomräknare.

Turisten

"Är nyfiken och här av eget intresse. Vill ta reda på hur ser ut i Sverige. Turisten representeras främst av allmänheten och elever ibland också av media som vill hitta något att skriva om."

Det är valår 2026, Siv bor i Sverige vid Smålands kust. Östersjön har inte blivit bättre och Siv är väldigt oroad. Siv vet inte vilka källor hon kan lita på, fake news har inte blivit bättre. Hon vet inte om hon kan lita på alla partier och nyhetssidor. Hon går in på SCB:s sida, hon kan tillgå den genom t.ex. sin mobil och kan få fakta från olika håll genom att rikta sin mobil omkring sig. Vid den här tiden har vi semantiska regler som gör att vi kan få data från andra länder. Hon går till den här tjänsten och ställer sig vid Östersjön och ser på sin skärm hur de olika länderna kring östersjön påverkar Östersjön. Det här hjälper henne att fatta beslut om valet och dela med sig till sina vänner i någon typ av social media.

Diskussion/input:

Vattentäta skott i Sverige

Jobba närmare varandra, I USA jobbar man i olika konstellationer och det är vanligt att professorer inom statistik eller andra områden jobbar med offentlig sektor eller media. Det vore bra om professorer på universitet jobbar tillsammans med SCB i olika projekt. Det kan t.ex. vara bra i projekt om nya metoder m.m.

SCB:s roll i framtiden.

Viktigt att SCB behåller sitt varumärke för att kunna få in svar och inte bara blir en osynlig myndighet där statistik kommer från tredje part. I SCB:s uppdrag ingår även att tillgängliggöra statistik och har därför i visionen lagt till att man även ska kunna ta del av statistik hos oss.

4 Statistik i valet 2018

Vad är statistikens roll i valet för 2018?

Lena

Regional statistik, regional välfärdsstatistik och även eftervalsanalyser. Dels vilket politiskt styre runt omkring i kommunerna och hur vården ser ut. Mycket kring omställning och utbildning. Vi tittar på möjligheterna att ställa om och hur mycket yrkesutbildning för vuxna som finns. Om man har enkla möjligheter att ställa om yrkesutbildningen. Frågan om att pensionsåldern blir högre m.m. SCB skulle tillhandahålla enkla räkneseuror.

Albert

Frågade ungdomsrörelsen på Facebook och fick många bra inspel. Ideell sektor och ungdomsrörelsen i synnerhet är osynlig i den nationella statistiken. T.ex. nationella undersökningar om ungas fritidsvanor. Använder föråldrande sätt att mäta. T.ex. spelvärlden syns inte i statistiken när kultur anses vara för en publik. Hänger inte med i undersökningen om ungas vanor. Allt detta är vad staten vet om ungas vanor, det är som att göra hjärtkirurgi med en gaffeltruck. Inför valet ska politiker kunna ta beslut om detta. Syns man inte i statistiken finns man inte.

Fortsätt med er närvaro i sociala medier, jag tycker man ser mer och mer av SCB i sociala medier. Viktigt att ni fortsätter synas och tillgängliggöra statistik. Bra att hålla det enkelt. Fortsätt med arbetet kring källkritik och kom in tidigt i skola. Kompetensen bland många lärare är bristfällig. Det finns få arenor där vi når unga så heltäckande som i skolan. Viktigt att komma ihåg att barn och unga är nästan bättre på att tänka källkritiskt än vuxna. Ungas liv är väldigt snabbriktigt och svårt att göra statistik relevant. Jobba mer med att entusiasmera och engagera unga i statistiken. Det går att göra på olika sätt men att jämföra Sverige med andra länder. Sätta Sverige i större perspektiv och inte bara regionalt.

Susanne

Redan nu kan SCB publicera valresultat och valdeltagande utifrån tidigare val i sina kanaler. Publicera gärna så man kan se lokalt. Vara med i debatten om man kan lite på opinionsundersökningar, hur har dem slagit mot det faktiska valresultatet.

Intresserad av välfärdsfrågor, jämlikhet samt vad har olika beslut fått för effekt. Jämförelser med nordens, EU, OECD. Det regionala perspektivet är väldigt viktigt för unga men även för andra, hur ser

det ut i min kommun. Kristoffer Örstadius har skrivit om skola, vård och bostäder. Mycket av det som speglar vad som är viktiga frågor i befolkningen inför valet. Det är viktigt att olika myndigheter sprider den statistik vi har inom dessa områden. Vore väldigt läsvärt om det är möjligt vissa på hur olika reformer har fått för effekt. Ofta är det politiker som pratar om det men det är svårt att kontrollera om det stämmer eller inte.

Lotta

SCB kan ta rollen att redovisa vad ni vet inom olika frågor. Exempelvis gör Kristoffer Örstadius det bra. Vitkigt att vara neutrala. SCB eller Skolverket kan svara på vad vet vi om hur det ser ut i skolan, vad vet vi om integration. Behöver bara samla en bild av vad vi vet. Går bra att samla bilden på riksnivå.

I många forum diskuteras att Sverige drar mer och mer isär. Det vore också intressant om SCB vågar gå in i den under en vinjett, här närmar sig alla eller här drar skillnaderna ifrån, tex i norr finns det mindre resurser kring detta. Stämmer det att Sverige dras isär, och var någonstans.

Sofia

Dels kan SCB ta fram en samlings sida med vad som diskuteras just nu. Hela tiden var närvarande, aktuella och presentera fakta.

Fundera över vad är det viktiga inom utbildning, skola och vård nu och vad vill användarna ha. Statistiken hänger inte riktigt med, den är lite gammalmodig. T.ex. Vad har vi för statistik kring fortbildning inom företag, inte bara att det finns utbildning i samhället eller att skolstatistik som kommer från skolverket, hur många förskolebarn finns det per pedagog är det jag som är användare är intresserad av. Men det finns endast statistik om hur många förskolebarn det finns per anställd.

5 Övrigt

Problem att beställa data

Problem att beställa data via SCB på grund av GDPR och beslut från datainspektionen gör att SCB inte kan ge ut känslig data. Hänvisas till BRÅ för att beställa data då SCB kan vara underleverantör. BRÅ har inte tid att ta emot beställningar, BRÅ beräknar att ett uppdrag tar cirka ett halvår. Olyckligt att detta händer i valår.

Färre undersökningar från SCB

Går det att sammanställa undersökningar som blir längre för att minska antalet undersökningar.

6 Nästa möte

Nästa möte planeras till 9:e november 09-12. Kallelse kommer.